

Svalösvögen 1
121 53 Johanneshov
08-628 30 30

YTTRANDE
2009-02-05

Regeringskansliet
Socialdepartementet
LSS-kommittén
Registrator
103 33 STOCKHOLM

Slutbetänkande av LSS-kommittén ”Möjlighet att leva som andra”

Svenska OCD-förbundet Anankes yttrande över ”Möjlighet att leva som andra”, SOU 2008:77

Svenska OCD-förbundet Ananke organiserar ca 2 100 medlemmar. Bland medlemmarna har en majoritet tvångssyndrom/OCD (Obsessive Compulsive Disorder) och andra ångest- och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Övriga är anhöriga/närstående, professionella och övrigt intresserade.

Tvångssyndrom kan förenklat beskrivas som återkommande och skrämmande ofrivilliga tankar, som väcker stark oro och ångest. För att bli lugn och bli av med ångesten känner sig personen ”tvingad” att utföra ritualer, så kallade tvångsbeteenden. OCD debuterar oftast i tonåren och drabbar 2-3 % av befolkningen och kan därför betraktas som en folksjukdom. I skolan riskerar barn och ungdomar med OCD att uppfattas som lata, ointresserade och/eller ointelligenta. OCD står högt upp på WHO:s lista över psykiatriska åkommor som orsakar individen ett svårt mänskligt lidande och som kan vara mycket handikappande i vardagen.

Svenska OCD-förbundet åtnjuter statsbidrag och är medlem i HSO (Handikappförbundens samarbetsorgan), NSPH (Nationell samverkan för psykisk hälsa) och Nationella hjälplinjen.

Sammanfattning

Möjlighet att leva som andra heter LSS-kommitténs slutbetänkande. Vi anser inte att förslaget fullt ut garanterar människor med psykiska funktionsnedsättningar sådana levnadsförhållanden som är självklara för flertalet människor i vårt land. För detta krävs framför allt:

1. en tydligare beskrivning av LSS personkrets, samt
2. en tydligare skrivning när det gäller att insatserna ska utformas så att de svarar mot den enskildes aktuella situation och behov

4. Rätt till stöd och service

4.2 LSS – en lag om sociala tjänster

Vår uppfattning är att det är av yttersta vikt att rättighetslagarna finns samlade på ett och samma ställe, och är därför positiva till sammanslagningen av LSS och LASS. För att underlätta samverkan och för att förhindra att personer i behov av stöd bollas mellan olika instanser, är det vidare, som kommittén också framhåller, mycket viktigt att samstämmighet råder mellan LSS och Socialtjänstlagen.

Vi vill också poängtera vikten av att lagen är så formulerad att den enskilde själv kan utläsa sina rättigheter till service, stöd och hjälp.

4.4 Personkretsen

I sin bedömning framhåller LSS-kommittén vikten av att tillhörigheten till personkrets 3 alltid ska innebära en bedömning av om den enskilde har betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och om behovet är omfattande. Kommittén föreslår därefter, emellertid, att den nuvarande personkretsen med dess tre grupper i princip ska bestå. Detta oroar oss. I praktiken kommer personer med OCD nämligen, trots att sjukdomen är mycket handikappande, i dagsläget inte i åtnjutande av insatser enligt LSS. Vi vill därför se en tydligare och precisare skrivning i lagen, så att det klart framgår att också personer med OCD har rätt till insatser enligt LSS.

Ett alternativ är att, som föreslås i Rapport 2006:6 från Nationell Psykiatrisamordning ”Så vill vi ha det”, införa en fjärde personkrets i LSS, som garanterar personer med psykiska funktionsnedsättningar stödinsatser.

6 Personlig assistans och

7 Insatser och uppgifter för kommuner och landsting

När det gäller insatser för den enskilde instämmer vi i mycket av det som kommittén föreslår. LSS ska ha tydliga regler så att man kan bestämma om stöd för alla på samma sätt. Det är emellertid viktigt att detta inte på något sätt står i konflikt med möjligheten för den enskilde att vara med och bestämma själv och att det görs upp individuella planer. Insatserna måste utformas så att de svarar mot den enskildes aktuella situation och behov, och det är viktigt att den enskilde har ett direkt inflytande vid både planering och utformning av insatserna.

I en familj där det finns en tonåring med svår OCD t ex, och där det tidvis finns ett behov av avlastning, är korttidsboende på ett hem med andra ungdomar och kanske hög personalomsättning förmodligen inte ett lämpligt alternativ. Vistelsen innebär kanske snarare en risk för att sjukdomstillståndet förvärras. Boende hos en stödfamilj är i ett sådant fall troligen inte heller ett bra alternativ. Det skulle däremot kunna fungera med ett tillfälligt boende hos en stödperson som är införstådd med OCD-problematiken, eller ett tillfälligt boende i en avlastningslägenhet.

Det är denna typ av individuellt anpassade insatser vi vill att en ny LSS-lag ska resultera i.

Med vänlig hälsning

Lars Ekvall, kassör

Anita Odell, kanslichef

